

9-aprel - Amir Temur tavallud topgan kun

Tajribamda ko'rilgankim,
azmi qat'iy, tadbirkor,
hushyor, mard va shi-
joatli bir kishi mingta
tadbirsiz, loqayd kishidan
yaxshiroqdir.

Amir TEMUR

Vatan yagonadir,
Vatan bittadir!

N:14 (67023)
2015-yil
6-aprel

Tong yulduzi

www.tongyulduzi.uz

Gazeta 1929-yil 1-avgustdan chiqa boshlagan

O'zbekiston Respublikasi bolalar va o'smirlar gazetasi

ISSN - 2010-6092

Sohibqiron Temur bobomiz,
Bog'lariga erurmiz bog'bon.
Adolatning qasrini qurib,
Yashnayapti hur O'zbekiston!

Ushbu sonda:

FARZANDIMGA
KITOB
SOVGA QILAMAN

2-bet

LOLANI
CHALG'ITGAN
TELEFON

3-bet

Xorazm viloyati, Urganch shahridagi
5-umumta'lim maktabining ijo'kor
o'quvchilari gazetamiz mehmoni

6-bet

Ingliz tilini
o'rganamiz! Let's
learn English!

5-bet

«Temur tuzuklari»ni har gal o'qir ekanman, xuddiki o'zimga qandaydir ruhiy kuch-quvvat topgandek bo'laman.

Islom KARIMOV

AMIR TEMUR BOG'LARI

Ko'chat ekish haqida el orasida shunday rivoyat yuradi: «Podshoh bir qishloqdan o'tib ketayotlsa, bir mo'ysafid ko'chat ekayotgan ekan. Cholning g'ayratiga shohning havasi kelibdi. Otini to'xtatib, otaxonni gapga solibdi: «Hormang, ota, nima ko'chat ekayapsiz?» desa, otaxon: «Bor bo'ling, olampanoh, yong'oq ekypaman», deya javob beribdi. «Yong'oq ko'chati 10-15 yilda hosilga kirsam, ungacha kim bor-u kim yo'q, mevasidan yeyish o'zingizga ham nasib qilarmikin?» debdi shoh. «Olampanoh, bobolarimiz ekdi, biz yedik, biz ekamiz, hosilini bolalarimiz, nevaralarimiz yeydi», debdi mo'ysafid. Cholning hozirjavoblighi, g'ayrati shohga ma'qul kelibdi va bir hamyon tilla hadya qilibdi.

Sohibqiron bobomiz ham bog' barpo etishga alohida e'tibor qaratgan. Mohir me'mor, tajribali bunyodkor aql-zakovatli, bog'bonlar mehnatini rag'batlantirganda, kelajak avlodga bog'larimiz zavq bag'ishlab, mevalarning dong'i yetti iqlimga yetishi, qurgan imoratlarimiz go'zalligi bilan dunyo ahlini lol qoldirsin, deya niyat qilgan bo'lsa, ajabmas...

Sohibqiron boshchiligida barpo etilgan Bog'i Dilkusho, Bog'i Chinor, Bog'i Baland, Bog'i Shamol kabi chorbog'lar, ulardagi go'zal ko'shklar o'z davrining saylgoh, bog'dorchilik san'atining sara namunalari hisoblangan. Uning bog' qurish an'anasini temuriyodalardan Shohrux, Ulug'bek, Boysunqur, Husayn Boyqaro, Bobur va boshqalar davom ettirdilar.

Amir Temur sa'y-harakatlari bilan obod etilgan shaharlar, qishloqlar, Shahrisabz, Samarqand, Buxoro, Yassi (Turkiston) singari ko'rkam va muhtasham inshootlarning ba'zilar hozirgi kunda ham shaharlarimiz ko'rkam bo'lib turibdi.

Bugungi kunda ulug' ajdodlarimizning bunyodkorlik

an'analari keng ko'lamda davom ettirilmoqda. Jannatmakon yurtimiz quchog'ida behisob bog'lar barpo etilayapti. Bu borada maktab o'quvchilarining «Har bir o'quvchiga bir ko'chat!» hamda «Bitiruvchi o'quvchilar bog'i»ni bunyod qilishida ham bu ezgu ishni davom ettirishdek ramziy hikmat bor.

Yurtimizda bog'-rog'lar, gulzorlarni ko'paytiraylik. Ona zaminimizni yanada yashnatib, ota-bobolarimizga xos bo'lgan bunyodkorlik, yaratuvchanlik fazilatlarini namoyon etaveraylik. Shu ozod va obod Vatanim mehri hech qachon dillarimizni tark etmasin.

Nodira NAZAROVA

Vatan bu tug'ilib o'sgan tabarruk ona zamin, kindik qonimiz to'kilgan yurt. Vatan qadri meni ilk bor qishlog'imdan yiroqda yurgan chog'imda his qilganman. Qushlarning tinimsiz sayrashi, gullarning xushbo'y ifori, daryolarning shivirlab oqishidan qanchalik qadrli ekanligini anglaganman. Dono xalqimiz bejiz Vatanim so'ziga Ona so'zini hamohang ishlatmagan.

VATAN MENING ENG YUKSAK TAXTIMI

Kishi yurtidan yiroqlashgan sari Vatanim qadri chuqurroq his qiladi. Bunga shoh va shoir Zahiriddin Muhammad Boburning holatini misol qilib olsak bo'ladi. U butun umri davomida Hindistonda yashagan bo'lsa-da, Vatanim qadri, Vatanim sog'inchi bir lahza ham qalbinu tark etmagan.

Erta tongdan charaqlab chiqqan quyosh, kurrai zaminni nurlari bilan erkalab uyg'otadi. Qushlar esa qanotlarini keng yozib, shodon qo'shiq kuylashga tushadi. Mustaqil diyorumiz osmonida, bu mening makonimdir, degandek tinch uchib yuradi. Men ham tongda yurtimning madhiyasini tinglar ekanman, o'zimni osmonlarda uchib yurgandek his etaman. Kun bo'yi Vatanim ta'rif etilgan bu satrlar meni yanada ko'proq o'qishga va ijod qilishga undaydi.

Tinchlik va erkinlik bir-biriga bog'liq ulug' ne'matdir. Tinchlik bo'lsa, borliq erkin nafas oladi. Xalqimiz tinchlikni yuksak qadrlaydi, uni o'z orzu-intilishlari ro'yobga chiqishining kafolati deb biladi.

Har gal yurtimning beqiyos bog'-u rog'lari, purviqor tog'lari, chamanzorlari, yam-yashil qir-adirlari, samimiy odamlariga boqqanimga, yuragimda ilhom jo'sh uradi va tug'ularim she'rga aylanadi.

**Osmonlari musaffo yurtim,
Sen tinchdirsan, shu mening baxtim.
Shukronalar aytaman har vaqt,
Vatan mening eng yuksak taxtim.**

Sirojiddin KARIMOV,
O'zDJTU tarjimonlik fakulteti talabasi

FARZANDIMGA KITOB SOVG'A QILAMAN

...G'iyosiddin kichkina Alisherning «Mantiq ut-tayr»ni o'qiyotganligidan xabar topadi va o'g'lining bunday falsafiy asar mutolaasiga hali yoshlik qilishidan xavotirlanib, kitobni berkitib qo'yadi. Farzandidan kitobni allaqachon yod olganini bilgan ota uning zukkoligidan suyunib, shu kundan boshlab unga kitoblar sovg'a qila boshladi.

Maktab o'quvchilari Fatmulla Choriyev, Doniyor Jalilovlar ijrosidagi Alisherning otasi bilan kitob mutolaasi xususidagi munozarasi sahna ko'rinishi shunday kechdi...

Poytaxtimizning Olmazor tumanidagi 28-umumta'lim maktabida Navoiy singari

kitobga mehr qo'ygan o'quvchilar ko'plab topiladi. Oilaviy kitobxonlikni targ'ib etish maqsadida 5-, 8-sinf o'quvchilari ishtirokida tashkil etilgan tadbir «Farzandimga kitob sovg'a qilaman», deb nomlandi. Kechada Javohir Esonjonov, Robiya Nabijonova kitobning inson hayotidagi o'rnini haqida so'zlashdi. Abdulaziz Vahobjonov, Mohira Abduqayumova, Malohat Yodgorovalarining mavzuga oid she'rlari adabiyotga xos hikmatli so'zlarga ulandi. Zuhra Ahmadjonovaning xorazmcha raqsi esa barcha tadbir qatnashchilariga zavq ulashdi.

Tadbir sabab, kitobxon o'quvchilar safi yanada kengaygan bo'lsa, ajabmas.

O'z muxbirlarimiz

SEVIMLI YOZUVCHIMGA

Hurmatli «Tong yulduzi» gazetasi xodimlari! Men gazetaning har bir sonini katta qiziqish bilan o'qiyman. Bu yil ham nashrga yillik obuna bo'ldim.

Fursatdan foydalanib, gazeta orqali sevimli bolalar yozuvchisi Xudoyberdi To'xtaboyevga o'zimning samimiy tilaklarimni yo'llamoqchiman.

Assalomu alaykum, Xudoyberdi bobo! Men sizning bir-biridan qiziqarli kitoblaringizni sevib mutolaa qilaman. «Sariq devni minib» asaringiz asosida ishlangan filmni miriqib tomosha qildim. 2013-yilda nashrdan chiqqan «Peshonasiga televizor

yopishgan bola» nomli asaringiz kitob javonimdagi eng qadrlil kitoblardan biri. Men sizga havas qilib qo'limga qalam olganman. Asarlaringizdan ilhomlanib, o'zim ham she'r, maqola, kichik-kichik hikoyalar yozib turaman. Kelajakda esa sizdek bolalar yozuvchisi bo'lmoqchiman. Sizga uzoq umr, sog'lik-salomatlik tilayman. Bizga atalgan kitoblaringiz soni kundan kunga ko'payaversin.

Ma'mura MAMADINOVA,
Sirdaryo viloyati, Oqoltin tumanidagi
Farg'ona QXKX kolleji 2-bosqich o'quvchisi

Bizning ahil oila

Men tumanimizdagi musiqqa va san'at maktabining dutor yo'nalishida tahsil olaman.

Shirinso'z va samimiy musiq ustozlarimdan dutorda turli kuylar chalish sirlarini qunt bilan o'rganib, ko'plab tadbirlarda faol ishtirok etyapman. O'rgangan kuylarimni uyga kelib, birinchi navbatda buvim va bobomga chalib beraman. Ular maroq bilan tinglashadi. Bundan zavqlangan singillarim raqsga tushib, qo'shiqlar aytishadi. Biz juda ahil oilamiz. Buvijonim va bobom bizni olqishlab, duo qiladilar. «Bunday zamonlarda yashashni biz faqat orzu qilganmiz, bolalarim. Ko'p o'qib o'rganing, vaqtni qadriga yeting, mehnatkash, ahil bo'lib o'sing. El koriga yaraydigan ilmi, hunarli insonlar bo'lib voyaga yeting», deb uqtiradilar.

Mumtozbegim OBIDOVA,
Namangan viloyati, Pop tumanidagi
40-umumta'lim maktabining
3-sinf o'quvchisi

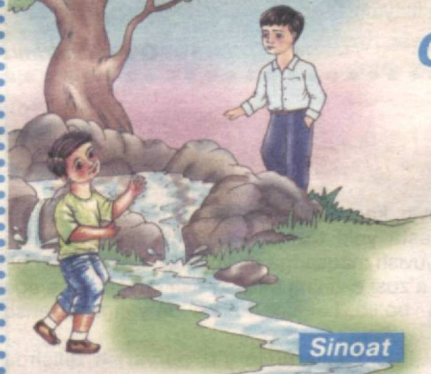

Bo'stonliq — o'z nomi bilan yurtimizning bebaho bog'-u bo'ston go'shasi hisoblanadi. U jannatmonand bog'-rog'lar, had-hududsiz qir va adirlar, yam-yashil o'rmonzorlar makoni. Tumanni uch tarafdin Ugom, Pskom, Ko'ksu va Chotqol tog'larini qurshab turadi.

OQBULOQ — QOCHQOQ BULOQ

Purviqor muzqoyalardan boshlanuvchi jilg'a va soylar birlashib, butun Toshkent vohasiga obihayot ulashadi. Ona tabiatning bunday betimsol inoyatlari tufayli hudud iqlimi yilning to'rt faslida ham o'ziga xos va batakordir.

Bu yerda har qadamda turli tilsimotlarga guvoh bo'lish mumkin. Ko'hna zamin bag'ridan sizib chiquvchi zilol buloqlarni ham, hech ikkilanmay, ana shu mo'jizalarga mengzash mumkin. Borliqqa tiriklik, musaffollik baxsh etib turuvchi shifobaxsh chashmalar mahalliy aholini ham, bu yerga keluvchi mehmon va sayohlarni ham befarq qoldirmaydi.

Sinoat

Shulardan biri Xo'jakent qishlog'idagi «Chinor» guzariga tutash adirlikdagi g'aroyib chashmadir. Uning sir-sinoati shundaki, chashma har uch yilda bir marotaba ko'z ochadi. Uni mahalliy aholi «Oqbuluq buva» deyishadi. «To'qsonbuluq» deb nom qo'yib olganlar ham bor. Negaki, u «uyg'ongach», roppa-rosa to'qson kun suv beradi. So'ng yana yer qa'riga izsiz singib ketadi. Bu yerlik o'yinqaroq bolakaylarning «Oqbuluq — qochqoq buluq», deya chug'urlab, uni ardoqlashlari shundan...

Darvoqe, «Oqbuluq buva»ning suvi nihoyatda xushta'm va u qadar sovuq emas. Yana uning tabiiy mayinligi ham borki, ichsangiz, ickingizga nur ingandek bo'ladi. Shunda beixtiyor suvning naqadar buyuk ne'mat ekanini ich-ichingizdan his qilasz. Buluq qaynab chiqayotgan qumluq havza ham juda musaffo, tiniq. Tikilsangiz, aksingiz ko'rinadi.

— Biz ham ikki-uch bor atayin shu qishloqqa kelib, bu ajabtovur buluqning suvidan bahramand bo'lganmiz, — deydi poytaxtlik Zamira aya Sodiqova. — Yanglishmasam, chashmaning oxirgi «tashrifi» 2013-yil bahor oylariga to'g'ri kelgandi.

Necha-necha yillarki, xo'jakentliklar buluq ko'z ochgan go'shani saranjom-sarishta tutadilar. Uch yilda bir nasib etadigan diydorini intiqib kutadilar...

Jamshid MATYOQUBOV

Til - dil kaliti

Xalqimizda bir tilni bilgan bir inson, ikki tilni bilgan ikki inson, deyishadi.

Bir kuni rus millatiga mansub bir qizaloq ko'chada yig'lab o'tirganida, Marjona yoniga kelib, nega yig'layapsan, deb so'radi. Qizcha Marjonaning gapiga tushunmay yig'layverdi. Men ham qizchani ko'rib, yoniga bordim-da, nega yig'layotganini rus tilida so'radim. U menga bir do'stidan xafa bo'lib yig'layotganini aytdi. Uning ko'nglini ko'tarishga harakat qildim. Biz ancha gaplashib qoldik. U menga rahmat aytdi.

Uyga qaytayotganimizda, Marjona: — Endi men ham til o'rganaman, — dedi. Oradan 3-4 oy o'tgach, Marjona ham rus tilida gaplashishni ancha o'rganib qoldi. Qissadan hissa shuki, til bilgan - dil biladi.

Nasibaxon BOYQOBILOVA,
Qashqadaryo viloyati, Qarshi shahridagi
5-umumta'lim maktabining 5-«B» sinf o'quvchisi

LOLANI CHALG'ITGAN TELEFON

O'shanda Lola 6-sinfda o'qirdi. U sinfning a'lochisi, unga hamma havas qilardi. Negadir so'nggi paytlarda uning fe'l-atvori o'zgara boshladi. Dugonalarini mensimay qo'ydi.

Ustiga ustak telefonda tungi uyqu onlarini turli SMS yozishmalari bilan o'tkazib, onasining tanbehini ham qulog'iga ilmaydigan bo'lib qoldi. Dugonalari Lolaga bu ishi noto'g'ri ekanligini tushuntirishdi. Lola esa: «Men bilan nima ishingiz bor? Sizlarsiz ham dugonalarim yetarli», deya dillarini og'ritdi. Uning o'qishlari pasayib ketdi. Bahonalar to'qib, ko'p dars qoldiradigan bo'ldi. Shu tariqa 6-sinfni ham tamomladi. 7-sinfga o'tish uchun tarix va adabiyot fanidan imtihon topshirish kerak. Tarix fanidan imtihonda test yechishdi. Sinfdoshlari savollarga javobni yozib, topshirib ketishdi. Lola bir o'zi qoldi. Nima qilishni bilmadi. Uning yuzlari duv qizardi va yig'lab yubordi. «Nega shuncha payt o'qimadim, essiz, shuncha vaqtim...», deb rosa afsuslandi.

Bir haftadan so'ng adabiyot fanidan imtihon. Lola shu bir haftada ichida telefonni qo'lga olmay, imtihonga qattiq tayyorlandi. Nihoyat, imtihon kuni keldi. Ustozi birma-bir o'quvchilardan so'ray boshladi. Navbat Lolaga keldi. U she'rni shunday chiroyli o'qidiki, ustozlari ham qarsak chalib yuborishdi. Hozirda Lola 7-sinfning eng a'lochi o'quvchisi. Telefonda SMS yozishdan ko'ra, bir qator bo'lsa ham kitob o'qishni afzal ko'radi.

E'zoza MUHAMMEDOVA,
poytaxtimizning Uchtepa tumanidagi
193-umumta'lim maktabining
7-«D» sinf o'quvchisi

HAIJGACHA USTOZLARIM O'QITJGA AMAL QILAMAN.

– deydi Buxoro viloyati, G'ijduvon tumanidagi 61-ixtisoslashtirilgan umumta'lim maktabi o'qituvchisi Mukarram HAZRATQULOVA.

Gohida o'qituvchining kasbiy sifatlari, bilim, malaka va ko'nikmasi haqida gap ketsa, boshlang'ich ta'lim o'qituvchisi Mukarram opa ko'z oldimga keladi. Ustoz faoliyatini boshlaganiga, mana salkam 20 yil bo'libdi. U ish boshlagan birinchi kunidanoq jajji bolalarning maktabga ko'nikishi, farzand tarbiyasida ota-ona va o'qituvchi hamkorligi ahamiyatini amalda

o'quvchilar orasida husnixat egalaringni ko'payishiga sabab bo'ldi. Zamonaviy o'qituvchi darslar va qo'shimcha mashg'ulotlarni kompyuterda, slaydlar vositasida olib boradi. Bu, o'z navbatida, o'quvchilarning fanlarga bo'lgan qiziqishlari oshishiga omil bo'lmoqda. Opa mashg'ulotlarni «Aqliy hujum», «Tarmoqlar», «Musobaqa darslari» hamda «Charxpalak» kabi interfaol usullardan foydalangan holda tashkillashtiradi.

– O'quvchilarim o'ta talabchan, bu esa zimmandagi mas'uliyatni oshiradi. O'quvchi shaxsiga hurmat, uning tili, diliga yo'l topish, o'tiladigan har bir dars va darsdan tashqari tadbirlar mazmundorligini mos ravishda ta'minlash yo'lida haligacha ko'p yillik tajribaga ega ustozlarim o'g'itlariga amal qilaman, – deydi muallima.

Pedagog har chorak yakunida shogirdlarining bilim samaradorligi qiyosiy baharishga harakat qildi. Yosh mutaxassis sinfida har bir bola uchun «Ota-ona va bola» kundalik daftarin tashkil etdi. Mazkur kundalik o'tgan yillar davomida maktab va oila o'rtasida bog'liqlikni ta'minlovchi vosita bo'lib xizmat qilmoqda. Muallima har bir o'quvchisining uyida nima bilan mashg'ul bo'lgani haqida ma'lumotga ega, chunki ota-ona farzandi haqidagi fikrlarini sinf rahbari bilan muntazam o'rtoqlashib keladi.

Ona tili faniga ixtisoslashgan 3-«A» sinfiga rahbarlik qilayotgan ustoz o'quvchilari o'rtasida «Ona tilimda bitilgan sehrlil satrlar» mavzusida bayon, diktant, matn tanlash tanlovlarni o'tkazdi. «Kimning xati chiroyli?» tanlovining muntazam tashkillashtirilishi

tahlillari monitoringini olib boradi. O'quvchilaridan Sevinch Karimova, Dilnura Muhsinova, Shahriyor Shamsiddinov, Maqsadov Alimova, Nurmuhammad Muhsinov hamda Hanifa Rahmatova, Rustam Qayumovlar bugungi kunda iqtidori va chiroyli xulqi bilan tengdoshlariga o'rnak bo'ladigan sinf faollaridan.

Kelajak avlodni ma'naviy yetuk, sog'lom fikrli va barkamol qilib tarbiyalashda yoshlardan mehr-muhabbati, bilim va kuch-g'ayratini ayamaydigan jonkuyar ustozlar bor ekan, ertangi kunimiz bugungidan-da nuri bo'lishi, shubhasiz.

Nurbek NURALI o'g'li

Namangan viloyatining Uychi tumanidagi 6-umumta'lim maktabida yoshlarning darsdan tashqari bo'sh vaqtlarini mazmunli o'tkazishlari uchun ayni kunda fan, sport va badiiy to'garaklar tashkil etilgan bo'lib, unga aksariyat o'g'il-qizlar jalb qilingan.

EZGU MAQSADLAR YO'LIDA...

O'quvchilar qaysi yo'nalishda bo'lmasin, o'zlarining iqtidorlarini to'liq namoyon etishga harakat qilishyapti. Muallima Dilfuza Isoqova rahbarligidagi «Yosh notiq» to'garagida olib borilayotgan ishlar

maqtovga loyiq. 9-«B» sinf o'quvchisi Behzod Biloliddinov ham mazkur to'garakning faol a'zolaridan biri. Behzod Namangan davlat universiteti qoshidagi «Lirik lahzalar» va viloyat «Nodira» kutubxonasida tashkil etilgan «Muzaffar so'z» to'garaklarining ham a'zosisdir. O'tgan yili «Eng yaxshi kitobxon o'quvchi», «Kitobsevarlar» kabi ko'rik-tanlovlarning viloyat bosqichida 1-o'rinni egalladi. Shuningdek, «Kamalak yulduzlari – 2014» bolalar ijodiyoti festivalining respublika bosqichida faol ishtirok etdi. Tanlovdan to'lqinlanib qaytgan Behzod faxrlanib shunday deydi: – Biz yoshlarga yaratilayotgan shart-sharoitlar, qaratilayotgan e'tibor barchamizni behad quvontiradi. Zero, shu yurt farzandi ekanligimdan g'ururlanaman. Bor iste'dodimni yurtimning ravnaqi uchun sarflayman.

Shu o'lkada topgayman kamol, Madhin kuylab chamanistonning. Parvoz berdi menga Istiqlol, Farzandiman O'zbekistonning!

Hozirda o'zbek tili fani bo'yicha fan olimpiadasining viloyat bosqichiga tayyorgarlik ko'rayotgan yosh ijodkor ingliz tilidan qo'shimcha mashg'ulotlarga qatnashishni kanda qilmaydi. Kelgusida xalqaro jurnalist bo'lib, mamlakatimiz hayotini xorijiy tilda sharhlamoqchi. Ezgu maqsadlar yo'lida izlanayotgan iste'dod egasiga yuksak parvoz tilaymiz.

O'z muxbirimiz

7-aprel – Butunjahon salomatlik kuni

TISHLARINGIZNI YOSHLIKDAN ASRANG!

Jilmayganda kishi chehrasiga husn bag'ishlovchi bir tekis, oppoq durdek tishlarni ko'rsak, ko'zimiz quvnaib ketadi. Tishlarimiz doimo sog'lom va ko'rkam bo'lishi uchun nimalarga e'tibor berish kerak?

Bugungi salomatlik haqidagi suhbatimiz aynan shu mavzuga bag'ishlangan bo'lib, poytaxtimizning Shayxontohur tumanidagi 4-tish shifoxonasida mutaxassisi, oliy toifali stomatolog-terapevt Mafrat opa Sodiqova bu borada quyidagi fikr-mulohazalarni bildirdi. Tishlar insonga faqat ko'rk beribgina qolmay, balki organizmda ovqat hazm bo'lishi uchun muhim vazifani bajaradi. Jumladan, yegulikni tishlab uzib olish, og'zda uzoq muddat chaynash davomida ovqat so'laklar yordamida maydalanadi. Bu esa luqmani oshqozonda yetarli darajada parchalanib, yengil hazm bo'lishida katta o'rin tutadi.

Go'daklik chog'ida chiqqan sut tishlari tushib, 6-7 yoshdan boshlab farzandlarimizda birin-ketin yangi tishlar chiqq boshlaydi. 12-13 yoshga kelib, sut tishlari o'rnini mustahkam, hayotimiz davomida xizmat qiladigan haqiqiy tishlar egallaydi. Shunday ekan, ularni yoshlikdan asrab-avaylashga katta ahamiyat berish darkor. Ba'zida

ayrim bolalar tishlarida yong'oq, danak kabi qattiq narsalarni chaqib, salqin ichimliklarning popqog'ini tishlari bilan ochishga urinadilar. Bu ishlari bilan eng yaqin ko'makdoshlari hisoblan-mish tishlarni shikastlab qo'yishlarini bilmaydilar. Tishlarni asrash, ularni sog'lom tutish qoidalarga qat'iy amal qilish lozim. Kuniga ikki mahal: ertalab nonushtadan

keyin, kechqurun esa uxlashdan oldin tishlarni pasta yoki tozalash kukuni bilan yaxshilab yuvish maqsadga muvofiqdir. Oilaning har bir a'zosi o'zining shaxsiy tish chytokasiga ega bo'lib, har uch-to'rt oyda yangilab turish kerak.

Tishlarni to'g'ri parvarish qilishda shirinliklarni ham me'yorida yeyishni tavsiya qilamiz. Ovqatlangandan so'ng esa har safar og'izni chayishni unutmag. Bundan tashqari, qattiq non, olma, sabzi kabi meva va sabzavotlarni ko'proq iste'mol qilinsa, milklar mustahkamlanadi.

Bir yilda ikki marotaba tish shifokori ko'rigidan o'tib turish shart. Kariyesga uchragan tishlarni esa o'z vaqtida davolalish kerak. Negaki, kasallangan tishlar kishi organizmda boshqa kasallarni ham keltirib chiqarishi mumkin.

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, tishlaringizni yoshlik chog'ingizdan asray biling. Zero, sog'ligingiz o'z qo'lingizda.

Dilorom HOTAMOVA yozib oldi

The resourceful game

(Topqirlik o'yini)

Resolve the following rebus.

Find the names of these things in English and put together the head letters to make a new word.

Proverbs

(Maqollar)

An hour in the morning is worth two in the evening.

Better late than never.

No pains, no gains.

Never put off till tomorrow, what you can do today!

Risolat ISMOILOVA

Word search

Find seven words from this box.

H	SH	W	O	R	K	S
I	M	A	P	L	O	T
T	O	L	D	N	D	A
R	U	L	E	R	H	R
U	H	V	S	D	Y	SH
B	O	O	K	CH	G	O

Mehriniso MUXTOROVA,
Sirdaryo viloyati, Guliston tumanidagi
2-umumta'lim maktabining 8-«B» sinf o'quvchisi

Opposite words

(Qarama-qarshi ma'noli so'zlar)

- Open - close
- Give - ...
- Begin - ...
- Agree - ...
- Hot - ...
- Old - ...
- Long - ...
- Weak - ...
- Far - ...
- Beginning - ...
- Guest - ...
- Answer - ...

Take, disagree, finish,
near, strong, short, old,
cold, question, end,
host.

Ibrohim FAYZIRAHMONOV,
Toshkent viloyati, O'rtacha Chirchiq tumanidagi
54-umumta'lim maktabi o'quvchisi

Joke
(Latifa)

Cold and hot

A lesson of physics at school. The teacher asks pupils some questions.

Teacher: Who can tell me anything about cold?

Pupil 1: When it is cold, things are smaller.

Teacher: Ok. Thank you. What about hot?

Pupil 2: When it is hot, things are larger.

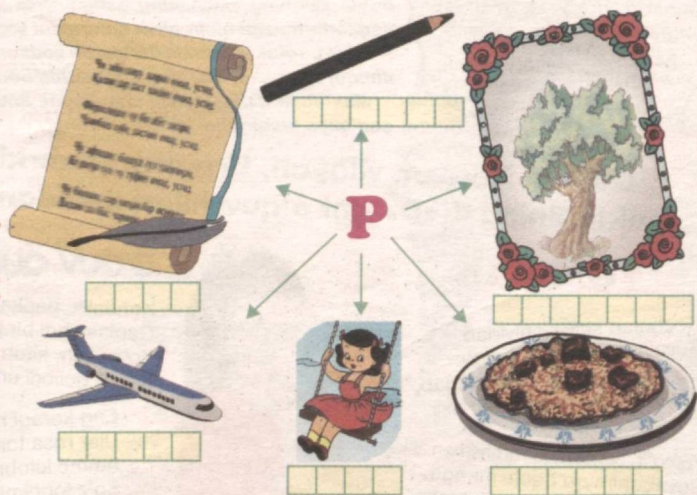
Teacher: All right. Now think of an example, please.

Pupil 3: In summer days are longer because it is hot, in winter they are usually shorter because it is cold.

Umida G'OFUR qizi

Find the words beginning with «P»

(«P» harfi bilan boshlanuvchi so'zlarni toping)

Do you know about typewriter?

(Yozuv mashinkasi haqida bilasizmi?)

Do you know the history of typewriter? Typewriters were used before the computers invented. The first modern typewriter was developed by Christopher Sholes and two of his friends, they worked on a newspaper in Milwaukee in the 1860.

Sholes put each letter on the end of metal bar. A key was pushed down and the end of the bar hit the paper. The typewriter keys were put in alphabetical order, but alphabetical order caused a problem. Fast typing made some of the letter bars get caught on one another. The bars were too close together.

Sholes solved the problem. He found out the most-used letters in English. Then he put these letters far apart on the typewriter keyboard. The letter bars did not hit each other easily. The first six letters on the top of the keyboard are Query.

New words:

- Typewriter - yozuv mashinkasi
- Develop - rivojlanmoq
- Solve - hal qilmoq
- Keyboard - klaviatura

Exercises

A. What's missing? Find the missing adjectives in the text.

- The first _____ typewriter.
- Sholes put _____ letter
- Were put in _____ order.
- Were too close _____.
- He put _____ letters far apart.
- The first _____ letters on the top line.

B. Circle the answer.

- Sholes worked for a) the government b) a typewriter compain c) a newspaper.
- Letters were put on the end of metal a) bars b) keys c) alphabets.
- a) The metal b) Fast typing c) The letters caused the bars to get caught on one another.
- Sholes needed to know a) Query b) the most-used letters c) Samuel to solve the problem.

It is interesting...

(Bu qiziq...)

Dear pupils do you know the smallest country in the world?
The smallest country in the world is Vatican, its territory
is equal to 44 hectare.

Dinora SHAKIROVA tayyorladi

Borliqning betakror jilosi

Bolalikning beg'ubor olamida sayr etib yurgan ijodkor o'quvchilarimizning dihnmalarini o'qib, goh hayratga, goh tubsiz xayol ummoniga g'araq bo'lamiz. Ko'z oldimizda Lutfiy hazratlarini hang-u mang qoldirgan Alisher Navoiyning bolaligi gavlaladi.

Yoshligida to'rt ming Hadisni yod bilgan Imom Buxoriy yoxud o'n ikki yoshida mamlakatni boshqarishga bel bog'lab, bolaligi mashaqqatlar ichida kechgan shoh va shoir Bobur Mirzo hayotidan xabar beruvchi «Boburnoma»ni eslaymiz. Biz o'zimizning kimlar avlodidan ekanligimizni anglagan holda xalqning «Olmaning ostiga olma tushadi», degan maqoliga amal qilib, ishonch bilan yosh ijodkorlarimizga bilim olish qamrovini yanada kengroq olishga harakat qilavering, degimiz keladi. Buni birgina xorazmlik bir guruh ijodkor o'quvchilar yuborgan ijod namunalarini o'qiganda, yanada chuqur his etdik. Ularning she'rlarida borliqning betakror jilosi qalbimizga zavq bag'ishladi. Maktablar qalamingizni charxlaydi. Shunday ekan, har bir kuningizni ibratli onlarini dilda pishitib qog'ozga tushirishni kanda qilmang!

Quyida Xorazm viloyati, Urganch shahridagi 5-umumta'lim maktabining 4-«D» sinf o'quvchilari ijodidan namunalar o'qiysiz:

YOMG'IR

Kechalari shivir-shivirlab,
Sevalaydi hovlida yomg'ir.
Go'yo menga pichir-pichirlab,
Nimalar der, bilmasman axir.

Yomg'ir, sendan qo'rqmasman aslo,
Soyabonim qo'riqchi menga.
Ammo qolgim kelmaydi tanho,
Do'st bo'lishdan qo'rqaman senga.

O'g'iloy IBODULLAYEVA

O'QUV QUROLLARI

Kundalik, papka, penal,
Gaplashibdi bir kuni.
Yo'ng'ich, kitob va daftar,
Ko'rib qolibdi uni.

Eng keragi men, deya
Ular rosa tortishdi.
Ammo kitobni ko'rib,
So'z topolmay qolishdi.

Bilamiz, har qurolning,
Hissasi juda katta.
Ammo kamtar kitobning,
O'rni bo'lak, albatta.

Hidayatbek RUZMETOV

GULLAR BAHSI

Atirgul, Lola, Rayhon,
Juda ahil dugona.
Bog'imga chiroy berish,
Niyatlari yagona.

Atirgul der: - Chiroyim,
Ko'rsatayin olamga.
Rayhon deydi: - Iforim,
Ulashay har odamga.

Shunda uyalib lola,
Yanoqlari qizardi.
Lekin uning chiroyi,
Hammasidan o'zardi.

Munisa QADAMBOYEVA

MENING QUYOSH BOBOM

Tongda tarab sochini,
Go'yo osmonda olov.
Yashnatar tabiatni,
Xuddi bezatgan birov.

Kimligini bilaman,
Bu mening Quyosh bobom.
Nur sochadi borliqqa,
Yashnaydi butun olam.

Dilnora SOBIROVA

MAKTABIMNING QUCHOG'I

O'qituvchi, uchuvchi ham,
Shifokor, to'quvchi ham.
Maktab ko'rgan, deydiyar,
Mening mehribon onam.

Men ham maktabga keldim,
Issiq taftini tuydim.
Do'st bo'ldim kitob bilan,
Misoli oftob bilan.

Maktab juda qadri,
Ustozlari mehri.
Maktab bilim o'chog'i,
Juda kengdir quchog'i.

Abduvali MUHAMMADZARIPOV

IBRAT

Mening bog'im ichida,
Yashaydi chumolilar.
Ular o'zin ishida,
Tinmasdan yelib yurar.

Boshqoq ko'targan biri,
Yana biri don tashir.
Ularday mehnatsevar,
Bo'lishim kerak axir.

Salomni kanda qilmas,
Do'st-inoq ular doim.
-Sen ham chumolilardan,
Ibrat ol, - deydi oyim.

Zuhraxon ATAJANOVA

SIZNI YAXSHI KO'RAMAN

Siz aytgan ertaklardan,
Ulkan ma'no izladim.
Hayotdagi o'rnimni,
Men ibratdan ko'zladim.

Ertaklarning tubida,
Sizning mehringiz yotar.
Mehringiz nuri esa,
Xuddi quyoshga o'xshar.

Ranjitmayman hech qachon,
Sizni yaxshi ko'raman.
Suyuk nabira bo'lib,
Yoningizda yuraman.

Akrom KOMILJONOV

ELGA XIZMAT QILAMAN

Otam deydi: - Polvonim,
Sodiq qolgin Vatanga.
Yurtga xizmat qilishni,
Dilingdan qilma kanda.

Onajoning oq sutin,
Oqlagin, - deb quvonar.
Meni bag'riga bosib,
Qo'lin duoga ochar.

Katta bo'lsam, albatta,
Elga xizmat qilaman.
Yurtimiz tinchligini,
Baxt va sharaf bilaman.

**Dilobar G'ULOMOVA,
Shayxontohur tumanidagi
324-umumta'lim maktabining
4-sinf o'quvchisi**

YULDUZLARNI QUCHGIM KELADI

Samolarda uchgim keladi,
Yulduzlarni quchgim keladi.
So'ng ularning poyiga birdan,
Atirgullar sochgim keladi.

Atir bo'yi bunchalar shirin,
Yulduzlarga ochadi sirin.
Kamalaking tovlanishida,
Qay sinoat ekan yashirin.

Yomg'ir bo'lib yog'gim keladi,
Bulutlarning yonida yurib.
Yulduzlarni bag'rimga bosib,
Ketayapman men xayol surib.

**Mohiniso BOBOQULOVA,
Samarqand viloyati,
Pastdarg'om tumanidagi
18-umumta'lim maktabining
8-sinf o'quvchisi**

MUHAMMADAMIN 5 YOSHDA

Muhammadamin Abdunaimov Andijon shahridagi 43-MTM tarbiyalanuvchisi. U muassasaning eng odobli bolajonlaridan biri. Maskandagi tadbirlar uning ishtirokisiz o'tmaydi. Sportni jonidan ortiq yaxshi ko'radigan bolakay ta'lim maskanida tashkil topgan karate to'garagining faol a'zosi. Hali olti yoshga-da to'lib ulgurmagani tarbiyalanuvchi qator yutuqlarni qo'lga kiritdi. Jajji sportchi «Yoshlar va o'smirlar o'rtasida klub birinchiligi»da faxrli 2-o'rinni egalladi.

Muhammadamin joriy yilda Toshkent shahrida bo'lib o'tgan musobaqada O'zbekiston Karate milliy federatsiyasi VI-VII darajali diplomlarini qo'lga kiritdi. U bugungi kunda federatsiya a'zosi.

- Muhammadamin o'ta tirishqoq. Har bir mashg'ulotga jiddiy yondashadi. O'zini xuddi katta sportchilardak tutishga urinadi. Shogirdimning usullar namoyishidagi harakatlaridan zavqlanaman, - deydi murabbiy Zarif Yo'ldoshev.

Yurtimiz maktabgacha ta'lim muassasalarida Muhammadamin kabi qalbi sportga oshno bolajonlarimiz borligidan dilimiz zavqqa to'ldi.

Maftuna TOHIRJON qizi

Aziz o'quvchilar, siz tengdoshlaringiz orasida eng ko'p kimlarga havas qilasiz? Albatta, iqtidorlilariga, to'g'ri- Albatta, tengdoshingiz Go'zal Rahmonova o'zbek milliy kurashi bo'yicha O'zbekiston chempionatida oltita oltin, yettita kumush va bronza medallarini qo'lga kiritgan.

Xurshid YUNUSOV, Navoiy viloyati

ZULFIYANING IZDOSHI

U Qashqadaryo viloyati, Chiroqchi tumanidagi sport-pedagogika kollejining III bosqich o'quvchisi, 2014-yildan xalqaro toifadagi sport ustasi hamdir.

Go'zal bolalikdan o'zbek milliy kurashi bilan astoydil shug'ullandi, bugunga qadar juda ko'p faxrli yutuqlarni qo'lga kiritdi. Sportchi o'tgan yillar mobaynida Osiyo chempionati va xotira turnirlarida yetakchi o'rinlarni egalladi. U 2014-yil «Yilning eng yaxshi ayol kurashchisi» degan nomga sazovor bo'lgan. 2015-yil yanvar oyida o'tkazilgan yana bir xalqaro turnirda oltin medalni qo'lga kiritdi.

Bu yil 8-mart - Xalqaro xotin-qizlar bayrami arafasida e'lon qilingan Zulfiya nomidagi Davlat mukofoti sohibalari orasida Go'zal Rahmonovaning ham borligi quvonarli hol.

- Bu mukofot yuragimga quvonch, faxr-u iftixor tuyg'ulari bilan birgalikda juda katta mas'uliyat ham yukladi. Endi men davlatimiz e'tirof etgan baxtli qizlar qatorida mukofotga munosib inson bo'lib yetishishim kerak va bunga astoydil harakat qilaman, - deydi Go'zal hayajonini yashirolmay.

Biz ham uning kelgusi ishlarida ulkan zafarlar tilab qolamiz...

Yulduzoy O'RMONOVA, Zulfiya nomidagi Davlat mukofoti sohibasi

Hazorboqlik q'oliblar o'rnini

Surxondaryo viloyatining Denov tumanida Hazorbog' nomi xushhavo maskan bor. Ushbu xo'jalik nafaqat ishlab chiqarish ko'rsatkichlari bilan, balki san'at, madaniyat, adabiyot sohalarida qator yutuqlari bilan ham ajralib turadi. Hozirgi kunda hazorbog'lik sportchi yoshlar respublikamiz, shuningdek, jahon miqyosida o'tkazilayotgan musobaqalarda ham yuqori o'rinlarni egallab kelmoqda.

- 2002-yilda karate klubini ochganimda, to'g'risi, bu kabi natijalarga erishishimiz haqida o'ylab ko'rmagan ekanman, - deya eslaydi qora belbog', 4-Dan sohibi, murabbiy Abdurasul

Xo'jamiyrov. - Karate orqali oddiygina qishloq bolasining jahon arenalariga chiqishi faqatgina mustaqillik tufayligina amalga oshdi.

Respublika karate musobaqalarida ishtirok etgan murabbiyning shogirdlari birinchi bor 2008-yilda Italiya shahrida o'tgan o'smirlar o'rtasidagi jahon chempionatidan Vatanimizga bitta oltin va bitta kumush medal olib kelishdi. 2010-yilda Barno Mirzayeva Guanchjouda o'tgan Osiyo o'yinlarida bronza medalini qo'lga kiritib, jamoaviy hisobda O'zbekistonning kuchli o'nlikka kiritilishiga hissa qo'shdi. Sportchi o'tgan yili Incheonda o'tkazilgan Osiyo o'yinlari musobaqalarida kumush medalni qo'lga kiritib, jahon karate tanafidida mamlakatimiz mavqeini yanada baland ko'tardi.

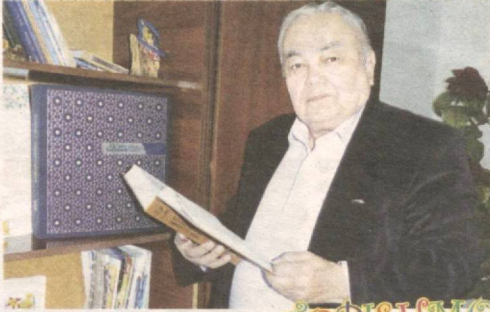
Hazorbog'da, endilikda, har tomonlama Barnodan kam bo'lmagan, uning haqiqiy izdoshlari, yosh sportchi o'g'il-qizlar yetishib chiqmoqda.

Suhrob Kamolov 4 yildan beri karate bilan shug'ullanib, bir necha bor viloyat miqyosidagi kubok va chempionatlarda yuqori pog'onalarni egalladi. O'tgan davr mobaynida Qarshi shahrida bo'lib o'tgan Qashqadaryo viloyat ochiq birinchiligidagi 2-o'rin, Toshkent ochiq birinchiligidagi oltin medalni qo'lga kiritdi.

Maskan o'quvchilaridan Mashhura Xo'shboqova ham karate bilan shug'ullanish uchun aynan Hazorbog' klubini tanladi. Mashg'ulotlarga muntazam qatnashib boradigan sportchi tuman va viloyat chempionatlarida faxrli 1-, 2-o'rinlardan past pog'onalarga tushmagan. Mashhura joriy yilda poytaxtda o'tkazilgan O'zbekiston chempionatida oltin medalni qo'lga kiritdi.

Hazorbog'da yoshlarning ezgu orzular bilan yashash an'analari shakllantirildi. Bu borada biz ularga hamisha omad yor bo'lishini tilaymiz. Nozima QUDRAT qizi, Surxondaryo viloyati

Toza, mayin, to'rtburchak, Turar joyidir cho'ntak, Kerak bo'lsa, qo'lga ol, Uning nomi ...

TOPISHMOQLAR

Siyoh unga kerakmas, Yozadi, qalam emas. O'zi oq, yozar yumshoq, Topig, bu sizga jumboq!

Yog'ochdan silliq tani, Ilma-teshik badani, Bag'ridan o'tsa havo, Taralar mayin navo.

Xatolarni tuzatib, Qog'oz yuzin silaydi. Shamdek singib ketsa ham, Buyrug'ingga chidaydi.

AMOLOT

«Ham KULDIRADI, ham KUYDIRADI»

Kuni kecha yurtimizning muhtasham «Yoshlar ijod saroyi»-da «Kamolot»-da mehmonda loyihasi doirasida tashkil etilayotgan navbatdagi «Qiziqchilik san'ati: ham kuldiradi, ham kuydiradi» nomli on-layn muloqot bo'lib o'tdi.

IZOHGA HOJAT YO'OQ

Satira va yumor, ayniqsa, folklorida o'z ahamiyati va o'rnini munosib egallab, sog'lom kulgi odamlar orasida fazilat sifatida qadrlanib kelingan.

Yaqinda Xalqaro hazil-mutoyiba kuni munosabati bilan poytaxtimizdagi Fotosuratlar uyida «Birga kulishaylik» nomli karikaturlar ko'rgazmasi taqdimoti bo'lib o'tdi.

Ko'rgazmada Shavkat Muzaffar, Mahmud Eshonqulov, Farrux Teshayev, Jahongir Mirzo kabi 14 nafar taniqli karikaturachi-rassomlar muallifligida 200 dan ortiq eksponatlar namoyish etildi. Ular orasida bolalar uchun chizilgan hazil rasmlar,

ayniqsa, Husan Sodiqovning ertaklarga ishlagan karikaturlari e'tiborlidir.

Xalqimiz azaldan kulgi, hazil-mutoyibani sevgan, bu borada katta merosga egaligi bilan ham ajralib turadi.

Alisher FAYZULLAYEV

«QORAQALPOG'ISTON» KROSSVORDI

1. Qanotli do'stimiz	Q u sh
2. Ulug' zot	O n a
3. Musiqa asbobi	R u b o b
4. Meva turi	A n o r
5. Inson a'zolaridan biri	Q o l
6. Suv yo'li	A r h o r
7. Tog'da o'sadigan gul	L o l a
8. Xalqimiz boyligi	P a x t a
9. Dengiz nomi	O r o l
10. Marraga birinchi yetib kelgan inson	G o l i b
11. Qaysarning ma'nodoshi	I n j i g
12. Hayot manbai	S u v
13. Qoraqalpoq hajviy filmi	T a n k a
14. Qimmatbaho metall	O l t i n
15. Qoraqalpoq'istondagi shahar	N u k u s

Ozoda SHOMURATOVA, Amudaryo tumanidagi 41-umumta'lim maktabi o'quvchisi

QIZIL LAVLAGILI SALAT

Kerakli masalliq: 200 gramm kartoshka, 100 gramm qizil sabzi, 150 gramm qizil lavlagi, 200 gramm kolbasa, 100 gramm olxo'ri qoqisi, 150 gramm mayonez, yong'oq va ko'katlar.

Tayyorlanishi: kartoshka, sabzi, qizil lavlagi tuzli suvda qanatiladi. Sovutilgan sabzavotlar po'stidan ajratilib, to'rtburchak shaklida to'g'raladi. Unga to'g'ralgan kolbasa ham qo'shiladi. Olxo'ri qoqisi bug'da yumshatilib, danagi olib tashlanadi. U yirik bo'laklarga bo'linadi. Likopcha tagiga avval kartoshka, sabzi, kolbasa, lavlagi, olxo'ri ketma-ketlikda orasiga mayonez surtilib taxlanadi. Salatni yong'oq va mayda to'g'ralgan ko'katlar bilan bezatiladi.

Yaqimli ishtaha!

NARGIZA tayyorladi

Tadbirda el suyan artist Roza Karimova, hajvchi shoir Tursunboy Adashboyev, so'z ustalaridan Abdulla Akbarov, Avaz Oxun hamda «Comedy.uz» jamoasi mehmon bo'lishdi. Muloqot davomida o'zbek qiziqchilik san'atining paydo bo'lishi tarixi, ushbu san'at turining bugungi kundagi holati va istiqbollari haqida savol-javoblar bo'lib o'tdi. Mehmonlar www.kamolot.uz veb-saytiga hududlardan kelgan 400 dan ortiq savollarga javob berishdi. Tadbir ishtirokchilarining fikr-mulohazalari saytning Forum bo'limiga to'g'ridan to'g'ri kiritilib, yoshlar tomonidan internet orqali kuzatib borildi.

Ozoda TURSUNBOYEVA

Gazetamizning 13-sonida chop etilgan «KITOBLAR MADHI» KRIPTOGRAMMASINING JAVOBLARI:

Kalit so'zlar: 1. Ertak. 2. Darslik. 3. Kutubxona. 4. To'plam. 5. Aruz. 6. «Guliston», 7. Jadval.

Ibratli so'z: Kitob ekan xazina, Unga bo'lgil parvona. Dil lazzati jamuljam, Kitobdadir mujassam.

8

Bosh muharrir
Feruzza ADILOVA

Muassislar:

O'zbekiston Matbuot va axborot agentligi, O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi, «KAMOLOT» yoshlar ijtimoiy harakati Markaziy Kengashi, «SOG'LOM AVLOD UCHUN» hukumatga qarashli bo'lmagan xalqaro xayriya fondi.

Gazeta O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida 0208-raqam bilan 2007-yil 2-fevralda ro'yxatdan o'tgan.

6-aprel 2015

TAHRIR HAY'ATI: Omonulla YUNUSOV, Abdug'ani XOLBEKOV, Bahodir G'ANIYEV, Svetlana INOMOVA, Murtazo SULTONOV, Zoir ISAJONOV, Vahobjon RAJABOV, Zikrilla TESHABOYEV, Feruzza JALILOVA, Feruz MATYOQUBOV (mas'ul kotib)

Navbatchi muharrir
Axtamqul KARIMOV
Rassom
Feruzbek KAMOL o'g'li

Manzilimiz: Toshkent shahri, Navoiy ko'chasi, 30-uy. Indeks: 100129. Obuna indeksi: 198. e-mail: info@tongyulduzi.uz www.tongyulduzi.uz

Tel./faks: 244-63-08
Tel./faks: (99871) 244-38-10

«O'zbekiston» NMIUda chop etildi. Tahririyatga kelgan barcha qo'lyozmalar tahrir qilinadi, mualliflarga qaytarilmaydi. Haftaning dushanba kuni chiqadi. Shakli A-3, 2 bosma taqoq. ISSN 2010-6092 Adadi – 47815 Buyurtma – S 2579